

УДК 615.15:349.3

**ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ОБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
АПТЕЧНОГО ЗАКЛАДУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЛЬНИХ
ПОКАЗНИКІВ СОЦІАЛЬНОГО ПАСПОРТА**

Зарічкова М.В.

*Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного
фармацевтичного університету, м.Харків, Україна**zarichkova@ukr.net*

З кожним роком розвиток соціальної сфери України набуває все більшої актуальності. Науковцями все частіше обговорюються питання впровадження якісно нових форм організації роботи органів управління соціальною сферою. Тому, одним з пріоритетних напрямків є соціальна паспортизація організацій та підприємств України, зокрема і аптечних закладів.

Широкий перелік процесів, що відбуваються в соціальному просторі, вимагає від системи управління соціальною сферою негайних реакцій і обґрунтованою управлінської стратегії на підставі вичерпного інформаційного забезпечення. Для цього використовують різноманітні інтегральні показники, які стають основою для соціального паспорта аптечного закладу.

Метою дослідження є дослідження стану об'єктів соціальної інфраструктури аптечного закладу України на основі інтегральних показників соціального паспорта.

Матеріали та методи: формально-логічний метод, системний аналіз, метод аналогії і порівняння, аналіз документів і результатів соціологічних досліджень.

Результати дослідження. Оцінка стану об'єктів соціальної інфраструктури аптечного закладу проводиться за п'ятьма індексами: коефіцієнтом забезпеченості співробітників житлом (K_1); коефіцієнтом забезпечення дитячими закладами (K_2); коефіцієнтом забезпеченості лікувально-оздоровчими заходами (K_3); коефіцієнтом забезпеченості культурними та просвітницькими заходами (K_4); коефіцієнтом забезпеченості спортивними заходами (K_5).

Так, коефіцієнт забезпечення співробітників житлом розраховується як добуток двох складових, перша з яких (Π_1) характеризує забезпечення житлом працівників, запрошених з інших регіонів, а друга (Π_2) – наявні житлові умови усіх працівників організації:

$$K_1 = \Pi_1 \cdot \Pi_2$$

У свою чергу, при оцінюванні забезпеченості житлом працівників, запрошених з інших областей, враховується відношення приїжджих працівників, яким надається житло, до числа затребуваних аптечним закладом, а також якість житла, що їм надається. Складений таким чином індекс задоволеності попиту на житло працівників аптечного закладу може приймати тільки додатні значення, причому значення $\Pi_2 < 1$ свідчать про неналежні житлові умови працівників, значення $\Pi_2 > 1$ про гідну забезпеченість житловою площею з перевищенням встановленого державою нормативу за кількістю м² на одну особу.

Коефіцієнт забезпечення дитячими закладами обчислюється як:

$$K_2 = \frac{C_{\partial}}{C_{\partial}^n},$$

де C_{∂}^n – чисельність дітей працівників, які забезпечені місцями у дитячих закладах за рахунок організації, C_{∂} – загальна чисельність дітей працівників, які потребують місця в дитячих закладах.

Соціальний норматив за цим показником складає $[K_2] = 1$.

Коефіцієнт забезпеченості лікувально-оздоровчими заходами розраховується за формулою:

$$K_3 = \frac{1}{n} \sum \left(\frac{C_{\Phi_i}}{C_{H_i}} \right),$$

де C_{Φ_i} і C_{H_i} – фактична і нормативна кількості людино-місць у лікувально-оздоровчому закладі i -того виду відповідно, n – кількість видів лікувально-оздоровчих заходів.

При обчисленні цього коефіцієнта враховується кількість людино-місць у лікарнях, санаторіях, профілакторіях, поліклініках тощо, які фінансуються за рахунок аптечного закладу для його працівників.

Коефіцієнт забезпеченості культурними та просвітницьким заходами обчислювався як:

$$K_4 = \frac{1}{n} \sum \left(\frac{K_{\Phi_i}}{K_{H_i}} \right),$$

де K_{Φ_i} і K_{H_i} – фактична і нормативна кількості культурно-просвітницьких або культзових заходів i -того виду, n – кількість видів таких заходів.

Коефіцієнт забезпеченості спортивними заходами знаходиться за формулою, аналогічною до двох попередніх:

$$K_5 = \frac{1}{n} \sum \left(\frac{P_{\Phi_i}}{P_{H_i}} \right),$$

де P_{Φ_i} і P_{H_i} – фактична і нормативна кількості спортивних заходів i -того виду, n – кількість видів спортивних заходів.

Висновок. Слід зазначити, що в багатьох аптечних закладах рівні досягнення усіх зазначених показників соціальної інфраструктури є нульовими. На жаль, подібний стан соціальної інфраструктури є характерним для переважної більшості аптечних закладів, насамперед дрібних. В поодиноких випадках у аптек, які входять до складу великих аптечних мереж, є бажання і можливість хоча б частково компенсувати оренду житла співробітникам, які приїхали з інших регіонів, лікувально-оздоровчі заходи, опікуватися культурним дозвіллям працівників. Необхідно визнати, що розвиток соціальної інфраструктури для аптечних закладів України залишається найменш розробленим напрямком, хоча, як показав проведений експеримент, впровадити хоча б окремі його елементи фінансово під силу навіть невеликим аптекам.